

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2015. gada 26. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Patvērums — Direktīva 2004/83/EK — 9. panta 2. punkta b), c) un e) apakšpunkts — Obligātie standarti, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus — Kvalificēšana par bēgli — Vajāšanas darbības — Kriminālsoda piemērošana Amerikas Savienoto Valstu militārpersonai, kura ir atteikusies dienēt Irākā

Lieta C-472/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bayerisches Verwaltungsgericht München* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 20. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 2. septembrī, tiesvedībā

Andre Lawrence Shepherd

pret

Bundesrepublik Deutschland.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda tiesneša pienākumus otrajā palātā, tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*],

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 25. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *A. L. Shepherd* vārdā – *R. Marx, Rechtsanwalt*,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze*, kā arī *A. Wiedmann* un *K. Petersen*, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – *M. Michelogiannaki*, pārstāve,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *B. Koopman*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – vācu.

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *M. Holt*, pārstāvis, kam palīdz *S. Fatima*, *barrister*,
— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Condou-Durande* un *W. Bogensberger*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2014. gada 11. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu (OV L 304, 12. lpp. un labojumi OV 2005 L 204, 24. lpp. un OV 2011 L 278, 13. lpp.), 9. panta 2. punkta b), c) un e) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp Amerikas Savienoto Valstu valstspiederīgo *A. L. Shepherd* un *Bundesrepublik Deutschland* [Vācijas Federatīvo Republiku] par pēdējās lēmumu nepiešķirt viņam bēgļa statusu.

Atbilstošās tiesību normas

Konvencija par bēgļa statusu

- 3 Saskaņā ar Konvencijas par bēgļa statusu, kas parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sējums, 150. lpp., Nr. 2545 (1954)) un stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), ko papildina Protokols par bēgļu statusu, kas parakstīts Ņujorkā 1967. gada 31. janvārī un stājās spēkā 1967. gada 4. oktobrī, 1. panta A sadaļas 2. punkta pirmo daļu termins “bēglis” ir attiecināms uz jebkuru personu, kas “sakarā ar labi pamatotām bailēm no vajāšanas pēc rases, reliģijas, tautības, piederības īpašai sociālai grupai pazīmēm vai politiskās pārliecības dēļ, atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai sakarā ar šādām bailēm nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību; vai personu, kam nav pilsonības un kas, atrodoties ārpus savas iepriekšējās mītnes zemes, šādu notikumu rezultātā nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties”.

Direktīva 2004/83

- 4 Direktīvas 2004/83 preambulā ir ietverti šādi apsvērumi:

“(1) Kopējas patvēruma politikas, tostarp kopējas Eiropas patvēruma sistēmas izveide ir daļa no Eiropas Savienības mērķa pakāpeniski radīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas ir atvērta tiem, kuri, apstākļu spiesti, likumīgi meklē aizsardzību [Savienībā].

[..]

- (3) Ženēvas konvencija [..] veido pamatu bēgļu aizsardzības starptautiski tiesiskajam režīmam.

[..]

- (6) Šīs direktīvas galvenais mērķis ir, no vienas puses, nodrošināt, ka dalībvalstis piemēro vienotus kritērijus, lai identificētu personas, kam patiesi nepieciešama starptautiska aizsardzība, un, no otras puses, nodrošināt, lai šīm personām visās dalībvalstīs būtu pieejams minimālais pabalstu līmenis.

[..]

(16) Jānosaka obligātie standarti bēgļu statusa definēšanai un saturam, lai dotu norādījumu dalībvalstu kompetentajām struktūrām Ženēvas konvencijas piemērošanā.

(17) Nepieciešams ieviest vienotus kritērijus patvēruma pieteikuma iesniedzēju atzīšanai par bēgļiem Ženēvas konvencijas 1. panta nozīmē.”

5 Saskaņā ar Direktīvas 2004/83 1. pantu tās mērķis, pirmkārt, ir noteikt obligātos standartus, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā personas, kam nepieciešama starptautiska aizsardzība, un, otrkārt, piešķirtās aizsardzības saturu.

6 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta c) punktu tajā ““bēglis” ir trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, atrodas ārpus valsts, kuras piederīgais šī persona ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību [..]”.

7 Minētās direktīvas 4. pantā ir paredzēti nosacījumi to būtisko faktū un apstākļu izvērtēšanai, kas pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz, lai pamatotu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Šī panta 3. punktā ir noteikts:

“Starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējums jāveic individuāli par katru pieteikuma iesniedzēju un, to darot, jāņem vērā:

a) visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu; tostarp izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti;

b) attiecīgie paziņojumi un dokumentācija, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs, ieskaitot informāciju par to, vai pieteikuma iesniedzējs bijis vai var tikt pakļauts vajāšanai [..];

c) pieteikuma iesniedzēja individuālais stāvoklis un personīgie apstākļi, ieskaitot tādas faktorus kā iepriekšējā darbība, dzimums un vecums, lai, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja personīgajiem apstākļiem, novērtētu, vai darbības, ar kādām pieteikuma iesniedzējam bijis jāsaskaras vai ar kādām tam var nākties saskarties, būtu uzskatāmas par vajāšanu vai smagu kaitējumu;

[..].”

8 Šīs pašas direktīvas 9. panta “Vajāšanas darbības” 1. un 2. punktā tās ir definētas šādi:

“1. Vajāšanas darbībām Ženēvas konvencijas [1. panta A sadaļas] nozīmē jābūt:

a) pietiekami smagām to rakstura vai biežuma dēļ, lai tās veidotu cilvēka pamattiesību smagu pārkāpumu, jo īpaši tādu tiesību, no kuru aizsardzības nevar atkāpties saskaņā ar [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. panta 2. punktu; vai

b) vairāku pasākumu, tostarp cilvēktiesību pārkāpumu, akumulācija, kas ir pietiekami smagi, lai ietekmētu indivīdu līdzīgā veidā, kā minēts a) apakšpunktā.

2. Vajāšanas darbības, kas minētas 1. punktā, cita starpā var notikt kā:

[..]

- b) tiesiski, administratīvi, policijas un/vai tiesu iestāžu pasākumi, kas paši par sevi ir diskriminējoši vai kas tiek īstenoti diskriminējošā veidā;
- c) apsūdzība vai sods, kas ir nesamērīgs vai diskriminējošs;
- [..]
- e) apsūdzība vai sods par atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta laikā, ja militāra dienesta veikšana ietvertu noziegumu vai tādu darbību izdarīšanu, uz ko attiecas 12. panta 2. punktā minētie izslēgšanas noteikumi;
- [..].”
9. Saskaņā ar Direktīvas 2004/83 9. panta 3. punktu ir jābūt saiknei starp tās 10. pantā norādītajiem vajāšanas iemesliem un vajāšanas darbībām.
10. Minētās direktīvas 12. panta “Izslēgšana” 2. un 3. punktā ir noteikts:
- “2. Trešās valsts valstspiederīgos vai bezvalstniekus izslēdz no to personu loka, kas atzītas par bēgļiem, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:
- a) viņš vai viņa ir izdarījis(-usi) noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sastādīti, lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem;
- b) viņš vai viņa pirms viņš vai viņa tika uzņemts(-a) kā bēglis ir ārpus patvēruma valsts izdarījis smagu nepolitisku noziegumu; tas nozīmē laiku, kad izdota uzturēšanās atļauja, pamatojoties uz bēgļa statusa piešķiršanu; īpaši nežēlīgas darbības, pat ja tās veiktas šķietami politisku mērķu vārdā, var atzīt par smagiem nepolitiskiem noziegumiem;
- c) viņš vai viņa vainīgs(-a) darbībās, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem, kuri izklāstīti ANO Statūtu preambulā un 1. un 2. pantā.
3. Šā panta 2. punktu piemēro personām, kas kūda vai citādi piedalās tur minēto noziegumu vai darbību izdarīšanā.”
11. Saskaņā ar šīs pašas Direktīvas 2004/83 13. pantu dalībvalsts piešķir bēgļa statusu pieteicējam, ja viņš izpilda, tostarp, tās 9. un 10. pantā minētos nosacījumus.

Vācijas tiesības

12. Saskaņā ar 1993. gada 27. jūlija Likuma par patvēruma procedūru (*Asylverfahrensgesetz; BGBl. 1993 I, 1361. lpp.*), redakcijā, kas publicēta 2008. gada 2. septembrī (*BGBl. 2008 I, 1798. lpp.*; turpmāk tekstā – “*AsylVfG*”) un uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa, 3. panta 1. un 2. punktu:
- “1. Ārvalstnieks ir bēglis [Ženēvas konvencijas] izpratnē, ja viņam valstī, kuras valstspiederīgais viņš ir, vai valstī, kurā viņam kā bezvalstniekam bija pastāvīgā dzīvesvieta, draud briesmas 2004. gada 30. jūlija Likuma par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā (*Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, BGBl. 2004 I, 1950. lpp.*; turpmāk tekstā – “*Aufenthaltsgesetz*”) 60. panta 1. punkta izpratnē.

2. Ārvalstniekam liedz bēgļa statusu 1. punkta izpratnē, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:

- 1) viņš vai viņa ir izdarījis(-usi) noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sagatavoti, lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem,
- 2) viņš vai viņa ir izdarījis(-usi) smagu nepolitisku noziegumu ārpus valsts teritorijas pirms uzņemšanas šajā valstī par bēgli, it īpaši nežēlīgas darbības, pat ja tās veiktas šķietami politisku mērķu vārdā, vai
- 3) viņš vai viņa ir veikuši darbības, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem.

Pirmajā teikumā paredzētais attiecas arī uz ārvalstniekiem, kuri ir kūdijuši uz minētajā punktā norādītajiem nodarījumiem vai darbībām vai citādi piedalījušies tādu nodarījumu vai darbību izdarīšanā.”

13 Saskaņā ar *Aufenthaltsgesetz*, redakcijā, kas publicēta 2008. gada 25. februārī (*BGBI.* 2008 I, 162. lpp.), 60. panta 1. punktu:

“1. Piemērojot [Ženēvas konvenciju] [..], ārvalstnieku nedrīkst izraidīt uz valsti, kurā ir apdraudēta viņa dzīvība vai brīvība viņa rases, reliģiskās pārliecības, valstspiederības vai politisko uzskatu dēļ vai tādēļ, ka viņš pieder konkrētai sociālai grupai. [..] Vajāšanas pirmā teikuma izpratnē iespējamais avots ir

- a) valsts,
- b) valstī vai būtiskā tās teritorijas daļā valdošās partijas vai organizācijas,
- c) nevalstiski subjekti, ja ir pierādījumi par to, ka a) un b) apakšpunktā minētie subjekti, tostarp starptautiskas organizācijas, nespēj vai nevēlas pasargāt no vajāšanas, neatkarīgi no tā, vai attiecīgajā zemē pastāv suverēna valsts vara,

ja vien bēgšanas iespējas nepastāv valsts iekšienē. Lai konstatētu, vai notiek vajāšana pirmā teikuma izpratnē, papildus tiek piemērots [..] Direktīvas 2004/83 [..] 4. panta 4. punkts un 7.–10. pants. Ja ārvalstnieks atsaucas uz šajā punktā paredzēto izraidīšanas aizliegumu, *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* [Federālā migrācijas un bēgļu pārvalde] patvēruma piešķiršanas procedūras ietvaros [..] konstatē, vai pastāv pirmajā teikumā minētie priekšnosacījumi un vai ārvalstniekam var piešķirt bēgļa statusu. *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* pieņemto lēmumu var apstrīdēt vienīgi [*AsylVfG*] noteiktajā kārtībā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 Amerikas Savienoto Valstu valstspiederīgais *A. L. Shepherd* 2003. gada decembrī savā valstī uzņēmās pavadīt piecpadsmit mēnešus Amerikas armijā aktīvā militārajā dienestā. Viņš tika apmācīts par helikopteru apkopes tehniķi un 2004. gada septembrī tika pārcelts uz gaisa spēku bataljonu Katerbahā (Vācija). Viņa vienība tolaik jau bija izvietota Irākā, un tādēļ viņš pievienojās Speiheras [*Speicher*] nometnei netālu no Tikritas (Irāka).

15 Laikā no 2004. gada septembra līdz 2005. gada februārim viņš nodarbojās ar helikopteru apkopi un tieši nepiedalījās ne militārajās darbībās, ne kaujās.

16 2005. gada februārī viņa vienība atgriezās Vācijā. Viņš savu līgumu pagarināja.

- 17 2007. gada 1. aprīlī viņš saņēma pavēli par iesaukumu, lai no jauna dotos uz Irāku. Pirms došanās uz Vācijas viņš 2007. gada 11. aprīlī armiju pameta, uzskatot, ka viņam vairs nav jāpiedalās karā Irākā, kuru viņš uzskata par nelikumīgu, un kara noziegumos, kuri, viņaprāt, tur tiekot pastrādāti. Viņš apmetās pie kādas paziņas līdz brīdim, kad 2008. gada augustā viņš kompetentajām Vācijas iestādēm iesniedza patvēruma pieteikumu. Sava pieteikuma pamatojumā viņš būtībā norādīja, ka, tā kā viņš atteicās veikt militāro dienestu Irākā, viņam draud kriminālatbildība, turklāt amerikāņi dezertēšanu uzskata par smagu noziegumu, tādēļ tā ietekmējot viņa dzīvi, pakļaujot viņu sociālai atstumtībai savā valstī.
- 18 *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* ar 2011. gada 31. marta lēmumu patvēruma pieteikumu noraidīja.
- 19 *A. L. Shepherd* lūdz iesniedzējtiesai atcelt šo lēmumu un atzīt viņam bēgļa statusu. Viņš pamatojas uz *AsylVfG* 3. panta 1. un 4. punkta noteikumiem kopā ar *Aufenthaltsgesetz* 60. panta 1. punktu.
- 20 Iesniedzējtiesai ne tikai jāizskata jautājums, vai pieteicējam nākotnē dezertēšanas dēļ draud kriminālatbildība viņa izcelsmes valstī, bet tai ir jānosaka bruņoto spēku locekļa iesaistīšanās pakāpe militārajās darbībās, lai sodu par viņa dezertēšanu varētu kvalificēt kā “vajāšanas darbības” Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta izpratnē, ņemot vērā, ka tajā ietvertā vārdkopa “ja militāra dienesta veikšana ietvertu noziegumu [...], uz ko attiecas 12. panta 2. punkt[s]” nav skaidri definēta.
- 21 Šādos apstākļos *Bayerisches Verwaltungsgericht München* [Bavārijas Administratīvā tiesa, Mīnhene] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek aizsargātas tikai tādas personas, kuru konkrētie militārie pienākumi izpaužas kā tieša dalība kara darbībā, tātad bruņotos uzbrukumos, un/vai kuras var dot pavēles šādu darbību veikšanai (pirmā alternatīva), vai arī šī regulējuma aizsardzībā ir arī citi bruņoto spēku locekļi, ja viņu uzdevumos ārpus faktiskās kara darbības vietas ietilpst karaspēku atbalstīt loģistikas un tehniskos jautājumos un tie tikai netieši ietekmē faktisko kara darbību (otrā alternatīva)?

2) Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts, ka ir jāpiemēro otrā alternatīva:

vai Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka militārajam dienestam (starptautiskā vai iekšējā) konfliktā pārsvarā vai sistemātiski ir jāaicina uz vai jāpieprasa noziegumu vai darbību veikšana Direktīvas 2004/83 12. panta 2. punkta izpratnē (pirmā alternatīva), vai arī pietiek ar to, ka patvēruma meklētājs pierāda, ka bruņotie spēki, pie kuriem viņš pieder, vietā, kurā tie bija izvietoti, atsevišķos gadījumos Direktīvas 2004/83 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir izdarījuši noziegumus, vai nu tādēļ, ka atsevišķas pavēles šajā ziņā ir izrādījušās esam noziedzīgas, vai arī tādēļ, ka runa ir bijusi par atsevišķu personu ekscesiem (otrā alternatīva)?

3) Gadījumā, ja uz otro jautājumu tiek atbildēts, ka ir jāpiemēro otrā alternatīva:

vai bēgļa statuss tiek piešķirts tikai tad, ja arī nākotnē ar ievērojamu varbūtību, bet tomēr saprātīgām šaubām ir jāreķinās ar to, ka tiks izdarīti starptautisko kara tiesību pārkāpumi, vai arī pietiek ar to, ka patvēruma meklētājs izklāsta faktus, saskaņā ar kuriem konkrētajā konfliktā (noteikti vai iespējams) tiks izdarīti šāda veida noziegumi, un tādēļ nevar izslēgt iespēju, ka viņš tajā tiks iesaistīts?

4) Vai kara tiesu praktizēta neiecietība pret starptautisko kara tiesību pārkāpumiem vai vajāšana saistībā ar tiem izslēdz bēgļa statusa piešķiršanu atbilstoši Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktam vai arī šim faktam nav nozīmes?

Vai vispār būtu bijusi jāveic apsūdzība Starptautiskajā krimināltiesā?

- 5) Vai bēgļa statusa piešķiršanu izslēdz fakts, ka karaspēka izvietošanu un/vai okupēšanu sankcionē starptautiskā sabiedrība vai tas ir balstīts uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības Padomes mandātu?
- 6) Vai bēgļa statusa piešķiršanai atbilstoši Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktam ir nepieciešams, lai patvēruma meklētājs, ja viņš pildītu savus pienākumus, varētu tikt notiesāts saskaņā ar Starptautiskās krimināltiesas statūtiem (pirmā alternatīva), vai arī bēgļa statuss tiek piešķirts jau tad, kad šī robeža nav sasniegta un patvēruma meklētājam tādējādi nav jābaidās no kriminālatbildības, bet tomēr viņš savu militārā dienesta pienākumu veikšanu nevar īstenot saskaņā ar savu pārliecību (otrā alternatīva)?
- 7) Gadījumā, ja uz sesto jautājumu tiek atbildēts, ka ir jāpiemēro otrā alternatīva:

vai tas, ka patvēruma meklētājs nav izmantojis parasto procedūru, kas saistīta ar iebildumiem pārliecības dēļ lai gan viņam tāda iespēja ir bijusi, izslēdz bēgļa statusa piešķiršanu saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām vai arī bēgļa statuss tiek piešķirts arī tad, ja runa ir par konkrētu, uz pārliecību balstītu lēmumu?

- 8) Vai necienīga atļaišana no armijas, brīvības atņemšana un ar to saistītā izstumšana no sabiedrības un radītais kaitējums ir vajāšanas darbība Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) apakšpunkta vai c) apakšpunkta izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 22 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka no Direktīvas 2004/83 preambulas 3., 16. un 17. apsvēruma izriet, ka Ženēvas konvencija veido bēgļu aizsardzības starptautiski tiesiskā režīma pamatu un ka šīs direktīvas normas attiecībā uz bēgļa statusa piešķiršanas nosacījumiem, kā arī uz tā saturu ir pieņemtas, lai palīdzētu dalībvalstu kompetentām iestādēm piemērot šo konvenciju, pamatojoties uz kopīgiem jēdzieniem un kritērijiem (spriedums *X u.c.*, no C-199/12 līdz C-201/12, EU:C:2013:720, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Līdz ar to Direktīvas 2004/83 normu interpretācija ir jāveic, ņemot vērā tās vispārējo sistēmu un mērķi, ievērojot Ženēvas konvenciju un citus atbilstošos līgumus, kas ir paredzēti LESD 78. panta 1. punktā. Kā tas izriet no šīs direktīvas preambulas 10. apsvēruma, šī interpretācija ir jāveic, ievērojot arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās tiesības (spriedums *X u.c.*, EU:C:2013:720, 40. punkts).
- 24 Otrkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/83 2. panta c) punktu bēglis ir trešās valsts valstspiederīgais, kas atrodas ārpus valsts, kuras piederīgais viņš ir, “jo viņš pamatoti baidās no vajāšanas” rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, un kas nespēj vai “šādu bailu dēļ” nevēlas pieņemt šīs valsts “aizsardzību”. Tādējādi attiecīgajam valstspiederīgajam viņa izcelsmes valstī pastāvošo apstākļu dēļ ir jāstāpjas ar pamatotām bailēm no viņa vajāšanas, pamatojoties vismaz uz vienu no pieciem iemesliem, kas minēti šajā direktīvā un Ženēvas konvencijā (spriedums *Salahadin Abdulla u.c.*, C-175/08, C-176/08, C-178/08 un C-179/08, EU:C:2010:105, 56. un 57. punkts).
- 25 Treškārt, jānorāda, ka Direktīvas 2004/83 9. pantā ir definēti apstākļi, uz kuru pamata darbības var uzskatīt par vajāšanu Ženēvas konvencijas 1. panta A sadaļas izpratnē. Šajā ziņā šīs direktīvas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir precizēts, ka attiecīgajām darbībām ir jābūt pietiekami smagām to rakstura

vai biežuma dēļ, lai tās veidotu cilvēka pamattiesību un it īpaši absolūto tiesību, attiecībā uz kurām saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. panta 2. punktu nav pieļaujamas nekādas atkāpes, smagu pārkāpumu. Turklāt minētās direktīvas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka vairāku pasākumu, tostarp cilvēktiesību pārkāpumu, akumulācija, kas ir pietiekami smagi, lai ietekmētu individuālu līdzīgā veidā tam, kas ir minēts šīs pašas direktīvas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā, tāpat ir uzskatāma par vajāšanu. No šīs normām izriet, ka, lai pamattiesību pārkāpums būtu vajāšana Ženēvas konvencijas 1. panta A sadaļas izpratnē, tam ir jāsasniedz zināma smaguma pakāpe (spriedums *X* u.c., EU:C:2013:720, 51.–53. punkts).

- 26 Ceturtkārt, jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/83 4. panta 3. punkta a), b) un c) apakšpunktu, individuāli novērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumu, jāņem vērā visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, attiecīgie paziņojumi un dokumentācija, ko iesniedzis pieteicējs, kā arī viņa individuālais stāvoklis un personīgie apstākļi.
- 27 Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumi, uz kuriem norāda iesniedzējtiesa pirmajos septiņos jautājumos, kā arī 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts, uz kuriem minētā tiesa norāda astotajā jautājumā, ir jāinterpretē, ņemot vērā šos apsvērumus.
- 28 Šādā nolūkā arī jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punktu “vajāšanas darbības, kas minētas 1. punktā, cita starpā var notikt kā: [...] b) tiesiski, administratīvi, policijas un/vai tiesu iestāžu pasākumi, kas paši par sevi ir diskriminējoši vai kas tiek īstenoti diskriminējošā veidā; c) apsūdzība vai sods, kas ir nesamērīgs vai diskriminējošs, [un] e) apsūdzība vai sods par atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta laikā, ja militāra dienesta veikšana ietvertu noziegumu vai tādu darbību izdarīšanu, uz ko attiecas 12. panta 2. punktā minētie izslēgšanas noteikumi”.
- 29 Turklāt, runājot par Direktīvas 2004/83 12. panta 2. punktu, kā norāda ģenerālvokāte savu secinājumu 39.–43. punktā, pamatlīetas kontekstā nozīme ir tikai atsaucei uz šī punkta a) apakšpunktā minētajiem “kara noziegumiem”.

Par pirmo līdz septīto jautājumu

- 30 Ar šiem jautājumiem, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka atsevišķi apstākļi, it īpaši, ņemot vērā attiecīgās militārpersonas veiktās funkcijas, viņa atteikumu veikt militāro dienestu, attiecīgo konfliktu un noziegumus, kas tiekot pastrādāti, ir uzskatāmi par izšķirošu norādi, veicot novērtējumu, uz kuru jāpamatojas valsts iestādēm, pārbaudot, vai pamatlīetā aplūkotā situācija ietilpst šo noteikumu piemērošanas jomā.
- 31 Pirms šādu apstākļu izvērtēšanas jānorāda, pirmkārt, ka netiek apstrīdēts, ka pamatlīetā valstspiederīgajam, kurš lūdz piešķirt bēgļa statusu, draud kriminālatbildība un sods izcelsmes valstī par atteikšanos pildīt dienestu konflikta laikā. Tādējādi šie jautājumi, kā tas tostarp izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, attiecas nevis uz vajāšanas iemesliem, kas norādīti Direktīvas 2004/83 10. pantā, bet gan tikai uz apstākļiem, kam jāiestājas, lai šo kriminālatbildību un sodu varētu kvalificēt kā “vajāšanas darbības”, kas minētas šīs direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā.
- 32 Otrkārt, jāatgādina, ka Direktīvas 2004/83 mērķis, kā tas īpaši izriet no tās preambulas 1. un 6. apsvēruma, ir noteikt personas, kurām, apstākļu spiestām, faktiski un pamatoti ir nepieciešama starptautiska aizsardzība Savienībā. Šai direktīvai galvenokārt ir humanitārs konteksts (šajā ziņā skat. spriedumu *B* un *D*, C-57/09 un C-101/09, EU:C:2010:661, 93. punkts).

- 33 Šādā kontekstā jākonstatē, ka Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumos, ciktāl tie skar atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta laikā, ja šī dienesta veikšana ietvertu kara noziegumus, nav noteikti ierobežojumi attiecībā uz personām, kuras veic šādu dienestu. Tādējādi ir jāpiekrīt, ka Savienības likumdevējs, pieņemot šos noteikumus, nav vēlējies ierobežot atsevišķu personu, kas veic šādu dienestu, tiesības, tostarp, ņemot vērā viņu rangu militārajā hierarhijā, iesaukšanas armijā apstākļus vai viņu veikto darbību raksturu. Kā ģenerāladvokāte norādīja savu secinājumu 32. punktā, šie noteikumi attiecas uz visām militārpersonām, tostarp arī loģistikas vai palīgpersonālu.
- 34 Tomēr, ņemot vērā Direktīvas 2004/83 mērķi, kas atgādināts šī sprieduma 32. punktā, proti, noteikt personas, kurām, apstākļu spiestām, faktiski un pamatoti ir nepieciešama starptautiska aizsardzība Savienībā, militārpersonas statuss ir obligāts, tomēr nepietiekams nosacījums, lai rastos tiesības uz šīs direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto aizsardzību.
- 35 Attiecībā, pirmkārt, uz Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu jānorāda, pirmkārt, ka šī tiesību norma attiecas uz konflikta situāciju. No tā izriet, ka minētās tiesību normas piemērošanas jomā neietilpst katrs atteikums pildīt militāro dienestu neatkarīgi no iemesla ārpus šī konflikta. Tādējādi apstākļiem, kuru piemērojamību tiek lūgts vērtēt Tiesai, lai noteiktu šo piemērošanas jomu, ir jābūt tiešai saistībai ar attiecīgo konfliktu.
- 36 Otrkārt, no paša Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta teksta izriet, ka pašai militārā dienesta veikšanai ir jāietver kara noziegumi. Šī tiesību norma neattiecas tikai uz situāciju, kad pieteicējam personiski būtu jāveic šādi noziegumi.
- 37 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies, lai tiktu objektīvi ņemts vērā vispārējais konteksts, kādā šis dienests ir veikts. Tādējādi principā netiek izslēgtas situācijas, kad pieteicējs šādu noziegumu izdarīšanā būtu piedalījies tikai netieši, jo viņš nav kaujas vienību dalībnieks, bet tikai, piemēram, ir norīkots loģistikas vai atbalsta vienībā. Tādējādi apstākļi, ka attiecīgajai personai nevar iestāties personiska kriminālatbildība, ņemot vērā krimināltiesību un īpaši Starptautiskās krimināltiesas kritērijus, tikai tādēļ, ka viņa piedalīšanās bija netieša, neliedz piemērot Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto aizsardzību.
- 38 Tomēr, lai arī starptautisko aizsardzību var izmantot ne tikai personas, kurām personiski bija jāveic darbības, ko var kvalificēt kā kara noziegumus, īpaši kaujas grupas, šo aizsardzību var attiecināt tikai uz tām citām personām, kuru funkciju izpilde var tām pietiekami tiešā veidā un ar pienācīgu ticamību likt piedalīties šādu darbību veikšanā.
- 39 Treškārt, Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta mērķis ir aizsargāt pieteicēju, kurš atsakās veikt militāro dienestu, jo viņš nevēlas nākotnē tikt pakļauts tādu darbību veikšanai, kas ir aplūkotas šīs direktīvas 12. panta 2. punktā. Tādējādi attiecīgā persona var pamatoties tikai uz šādu darbību veikšanas ticamu iespējamību. No tā izriet, ka šos minētās direktīvas noteikumus nevar interpretēt tādējādi, ka tie attiecas tikai uz situācijām, kad ir pierādīts, ka vienība, kurā ietilpst pieteicējs, jau ir izdarījusi kara noziegumus. Tāpat nevar pieprasīt, lai šīs vienības darbības jau būtu nosodījusi Starptautiskā krimināltiesā, pat ja tiek pieņemts, ka tai šajā ziņā ir jurisdikcija.
- 40 Visbeidzot, ceturtkārt, pat ja, izvērtējot faktus, kas saskaņā ar Direktīvas 2004/83 4. panta 3. punktu ir jāveic pašam valsts iestādēm, piemērojot tiesas pārbaudi, lai kvalificētu attiecīgā dienesta situāciju, atsevišķi notikumi, kā, piemēram, vienības, kurā ietilpst pieteicējs, rīcība pagātnē vai notiesājoši spriedumi pret šīs vienības locekļiem, var tikt izmantoti kā pierādījumi iespējamībai, ka šī vienība var izdarīt jaunus kara noziegumus, tomēr šīs iestādes brīdī, kad patvēruma meklētājs atsakās pildīt dienestu, nevar automātiski noteikt šādu noziegumu izdarīšanas iespējamību. Tādējādi vērtējumam, kas jāveic valsts iestādēm, šādos apstākļos ir jābalstās tikai uz pierādījumu kopumu, jo, tikai pamatojoties uz tiem un ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, var noteikt, vai šī dienesta situācija rada iespējamu šādu darbību veikšanu.

- 41 Otrkārt, attiecībā uz nozīmi, kāda jāpiešķir apstāklim, ka attiecīgā valsts nosoda kara noziegumus, vai apstāklim, ka armijas intervence ir veikta, pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes mandātu vai arī pamatojoties uz starptautiskās sabiedrības konsensu, jānorāda, pirmkārt, ka armijas intervence, kas veikta, pamatojoties uz minētās Drošības padomes rezolūciju, būtībā sniedz garantiju, ka šajā gadījumā netiks veikti kara noziegumi, tas pats būtībā attiecas uz darbību, kuras pamatā ir starptautisks konsenss. Šādos apstākļos, lai arī nekad nevar izslēgt, ka kara darbības laikā var tikt veiktas darbības, kas ir pretrunā pašiem Apvienoto Nāciju Organizācijas hartas principiem, ir jāņem vērā apstākļi, ka armijas intervence notika ar šādu pamatojumu.
- 42 Otrkārt, jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/83 4. panta 3. punkta a) apakšpunktu šāda nozīme jāpiešķir arī apstāklim, ka valsts vai valstis, kas vada darbību, nosoda kara noziegumus. Tas, ka šo valstu tiesību sistēmā pastāv tiesiskais regulējums, kas nosoda kara noziegumus, un tiesas, kas nodrošina faktiskus represīvus pasākumus, padara maz ticamu iespējamību, ka kāda no šo valstu militārpersonām varētu būt spiesta veikt šādus noziegumus, tādējādi tas ir jāņem vērā.
- 43 No tā izriet, ka šādos apstākļos personai, kas vēlas tika kvalificēta par bēgli atbilstoši Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktam, ir pietiekami ticami jāpierāda, ka vienība, kurā viņa ietilpst, veic vai veica tai norādītās darbības apstākļos, kad ir liela iespējamība, ka varētu tikt veiktas tāda veida aktivitātes, kādas ir norādītas šajā tiesību normā.
- 44 Treškārt, ja vajāšanas darbības, uz kurām atsaucas patvēruma meklētājs, saskaņā ar šiem Direktīvas 2004/83 noteikumiem izriet no viņa atteikšanās pildīt dienestu, šim atteikumam ir jābūt vienīgajam līdzeklim, kas šim prasītājam ļautu izvairīties no dalības apgalvotajos kara noziegumos. Šajā saistībā vērtējumā, kas jāveic valsts iestādēm, saskaņā ar Direktīvas 2004/83 4. panta 3. punkta c) apakšpunktu jāņem vērā fakts, ka šajā gadījumā minētais pieteicējs ne tikai labprātīgi pievienojās bruņotajiem spēkiem, lai gan tie jau bija iesaistīti konfliktā Irākā, bet pēc tam, kad viņš šo bruņoto spēku sastāvā jau bija pirmo reizi uzturējies šajā valstī, arī atjaunoja savas saistības minētajos bruņotajos spēkos.
- 45 No tā izriet, ka apstākļi, uz kuru iesniedzējtiesa norāda savā septītajā jautājumā, proti, ka patvēruma meklētājs nav izmantojis procedūru, lai iegūtu atbrīvojumu idejiskas pārliecības dēļ, izslēdz aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu, ja vien minētais pieteicējs nepierāda, ka konkrētajā situācijā viņam šāda veida procedūra nebija pieejama.
- 46 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz pirmo līdz septīto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē šādi:
- tie attiecas uz visām militārpersonām, tostarp arī loģistikas vai palīgpersonālu;
 - tie attiecas uz situāciju, kad pati militārā dienesta veikšana attiecīgā konflikta ietvaros nozīmētu kara noziegumu veikšanu, tostarp uz situāciju, kad patvēruma meklētājs šādu noziegumu izdarīšanā piedalītos tikai netieši, ja ir pietiekami ticams, ka funkciju pildīšanas laikā viņš sniegtu ievērojamu atbalstu šo noziegumu sagatavošanai vai īstenošanai;
 - tie attiecas ne tikai uz situācijām, kad ir pierādīts, ka kara noziegumi ir veikti, vai situācijām, kas varētu tikt izskatītas Starptautiskajā krimināltiesā, bet arī uz situācijām, kad patvēruma meklētājs var pierādīt, ka šādu noziegumu izdarīšana ir ļoti iespējama;
 - izvērtējot faktus, kas ir jāveic pašam valsts iestādēm, piemērojot tiesas pārbaudi, lai kvalificētu attiecīgā dienesta situāciju, ir jāpamatojas uz pierādījumu kopumu, kas, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, īpaši tos, kas ir saistīti ar būtiskajiem faktiem, kuri attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, kā arī pieteicēja individuālo stāvokli un personīgos apstākļus, var apliecināt, ka dienesta situācija rada iespējamu apgalvoto kara noziegumu veikšanu;

- vērtējumā, kas jāveic valsts iestādēm, ir jāņem vērā apstākļi, ka militārā intervence tika uzsākta saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes mandātu vai pamatojoties uz starptautiskās sabiedrības konsensu un ka valsts vai valstis, kas veic darbību, nosoda kara noziegumus, un
- atteikumam pildīt militāro dienestu ir jābūt vienīgajam līdzeklim, kas patvēruma meklētājam ļauj izvairīties no dalības apgalvotajos kara noziegumos, un tādējādi, ja viņš nav izmantojis procedūru, lai iegūtu atbrīvojumu idejiskas pārliecības dēļ, šāds apstāklis izslēdz aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu, ja vien minētais pieteicējs nepierāda, ka konkrētajā situācijā viņam šāda veida procedūra nebija pieejama.

Par astoto jautājumu

- 47 Uzdodot astoto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos paredzētajās vajāšanas darbībās ir jāiekļauj pasākumi, kas piemēroti militārpersonai atteikuma veikt militāro dienestu dēļ, piemēram, brīvības atņemšana, necienīga atlaišana no armijas, kā arī izstumšana no sabiedrības un radītais kaitējums.
- 48 Ņemot vērā iesniedzējtiesas minētos norādījumus savu iepriekšējo jautājumu pamatojumam, jāuzskata, ka tā šo jautājumu saista tikai ar gadījumu, kad valsts iestādes, kurām ir jāizskata prasītāja pamatlietā pieteikums, uzskatītu, ka nav pierādīts, ka dienestā, kuru viņš atteicās pildīt, būtu jāveic kara noziegumi.
- 49 Šādos apstākļos vispirms ir jānorāda, ka Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumi attiecas uz valsts iestāžu veiktajām darbībām, kuru diskriminējošajam vai nesamērīgajam raksturam saskaņā ar šī panta 1. punktu ir jāpiemīt zināmai smaguma pakāpei, kā tas tika atgādināts šī sprieduma 25. punktā, lai vajāšanu varētu uzskatīt par pamattiesību pārkāpumu Ženēvas konvencijas 1. panta A sadaļas izpratnē.
- 50 Kā norāda ģenerāladvokāte savu secinājumu 80. punktā, novērtējot, vai prasītāja pamatlietā apsūdzība un sods izcelsmes valstī par viņa atteikumu veikt militāro dienestu ir nesamērīgs, ir jāpārbauda, vai šādas darbības ir vairāk nekā nepieciešams attiecīgajai valstij, lai tā varētu īstenot savas likumīgās tiesības uzturēt bruņotos spēkus.
- 51 Pat, ja izvērtējot šo nepieciešamību, ir jāapsver dažāda rakstura, it īpaši politiski un stratēģiski, elementi, kas pamato šo tiesību un to īstenošanas nosacījumu likumību, Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nav apstākļu, kas ļautu uzskatīt, ka šādas tiesības pamatlietas kontekstā būtu jāapstrīd vai ka būtu jāuzskata, ka to īstenošana neattaisno kriminālsoda piemērošanu militārpersonām, kas vēlas apturēt savu dienestu, vai arī viņas šādā gadījumā nebūtu jāatbrīvo no armijas.
- 52 Lai gan no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka prasītājam pamatlietā par dezertēšanu draudot brīvības atņemšana laikā no 100 dienām līdz piecpadsmit mēnešiem vai pat pieciem gadiem, Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nav tādu faktu, kas liktu uzskatīt, ka šādi pasākumi acīmredzami pārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai attiecīgā valsts īstenotu savas likumīgās tiesības uzturēt bruņotos spēkus.
- 53 Tomēr valsts iestādēm šajā ziņā ir jāizvērtē visi būtiskie fakti, kas attiecas uz valsti, no kuras ir cēlies pieteikuma par bēgļa statusa piešķiršanu iesniedzējs, tostarp, kā tas ir paredzēts Direktīvas 2004/83 4. panta 3. punkta a) apakšpunktā, tās likumi un administratīvie noteikumi un veids, kādā tie tiek piemēroti.

- 54 Turklāt attiecībā uz attiecīgo darbību diskriminējošā rakstura kontroli būtu jāpārbauda, vai, ņemot vērā tiesiskā regulējuma saistībā ar likumīgo tiesību uzturēt bruņotos spēkus īstenošanu mērķus, militārpersonu, kuras atsakās pildīt dienestu, situāciju var salīdzināt ar citu personu situāciju, lai novērtētu, vai pirmajām personām piemērotais sods ir acīmredzami diskriminējošs. Tiesai iesniegto lietas materiālu apstākļi neļauj uzskatīt, ka šajā gadījumā būtu šāda salīdzināma situācija. Katrā ziņā tas ir jāpārbauda valsts iestādēm.
- 55 Visbeidzot šķiet, ka iesniedzējtiesas jautājumā minētā “izstumšana no sabiedrības un radītais kaitējums” ir tikai Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā minēto pasākumu, apsūdzības un soda sekas un tādējādi nevar uzskatīt, ka tā pati par sevi ietilptu šajā uzskaitījumā.
- 56 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz astoto jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir aplūkoti pamatlietā, nešķiet, ka pasākumi, kas piemēroti militārpersonai tās atteikuma veikt dienestu dēļ, piemēram, brīvības atņemšana vai atbrīvošana no armijas, ņemot vērā attiecīgās valsts likumīgo tiesību uzturēt bruņotos spēkus īstenošanu, varētu šajā ziņā tikt uzskatīti par tik nesamērīgiem vai diskriminējošiem, lai tie ietilptu šajās tiesību normās norādītajās vajāšanas darbībās. Tas tomēr ir jāpārbauda valsts iestādēm.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu, 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē šādi:**
 - tie attiecas uz visām militārpersonām, tostarp arī loģistikas vai palīgpersonālu;
 - tie attiecas uz situāciju, kad pati militārā dienesta veikšana attiecīgā konflikta ietvaros nozīmētu kara noziegumu veikšanu, tostarp uz situāciju, kad patvēruma meklētājs šādu noziegumu izdarīšanā piedalītos tikai netieši, ja ir pietiekami ticams, ka funkciju pildīšanas laikā viņš sniegtu ievērojamu atbalstu šo noziegumu sagatavošanai vai īstenošanai;
 - tie attiecas ne tikai uz situācijām, kad ir pierādīts, ka kara noziegumi ir veikti, vai situācijām, kas varētu tikt izskatītas Starptautiskajā krimināltiesā, bet arī uz situācijām, kad patvēruma meklētājs var pierādīt, ka šādu noziegumu izdarīšana ir ļoti iespējama;
 - izvērtējot faktus, kas ir jāveic pašam valsts iestādēm, piemērojot tiesas pārbaudi, lai kvalificētu attiecīgā dienesta situāciju, ir jāpamatojas uz pierādījumu kopumu, kas, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, īpaši tos, kas ir saistīti ar būtiskajiem faktiem, kuri attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, kā arī pieteicēja individuālo stāvokli un personīgos apstākļus, var apliecināt, ka dienesta situācija rada iespējamu apgalvoto kara noziegumu veikšanu;

- vērtējumā, kas jāveic valsts iestādēm, ir jāņem vērā apstākļi, ka militārā intervence tika uzsākta saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes mandātu vai pamatojoties uz starptautiskās sabiedrības konsensu un ka valsts vai valstis, kas veic darbību, nosoda kara noziegumus, un
 - atteikumam pildīt militāro dienestu ir jābūt vienīgajam līdzeklim, kas patvēruma meklētājam ļauj izvairīties no dalības apgalvotajos kara noziegumos, un tādējādi, ja viņš nav izmantojis procedūru, lai iegūtu atbrīvojumu idejiskas pārliecības dēļ, šāds apstāklis izslēdz aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu, ja vien minētais pieteicējs nepierāda, ka konkrētajā situācijā viņam šāda veida procedūra nebija pieejama;
- 2) Direktīvas 2004/83 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir aplūkoti pamatlietā, nešķiet, ka pasākumi, kas piemēroti militārpersonai tās atteikuma veikt dienestu dēļ, piemēram, brīvības atņemšana vai atbrīvošana no armijas, ņemot vērā attiecīgās valsts likumīgo tiesību uzturēt bruņotos spēkus īstenošanu, varētu šajā ziņā tikt uzskatīti par tik nesamērīgiem vai diskriminējošiem, lai tie ietilptu šajās tiesību normās norādītajās vajāšanas darbībās. Tas tomēr ir jāpārbauda valsts iestādēm.

[Paraksti]